

Šolske potrebščine Marija Tičar

vseh vrst priporočaj cenj. učiteljstvu in sl. šolskim vodstvom

trgovina s papirjem in galanterijo

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 26

(nasproti „Zlate kralje“)

Zaloga Grubbauerjevih in Slatnarjevih zvezkov ter vseh priprav za obrtno-nadaljevalne šole.

Cene nizke!

Postrežba točna!

štvo slovenskih učiteljic in Hranilnica in posojilnica Učit. konvikta. — O zborovanjih objavimo pozneje posebna poročila.

—r— Društvo »Vrtnarska šola« ima svoj redni občni zbor dne 6. malega travna v Kamniku v kavarni Vanossi ob tretji uri popoldan.

—r— Odbor obrtnonadaljevalne šole v Kranju je v svoji seji dne 11. marca t. l. sklenil, da se pomnoži število tedenskih učnih ur za trgovske učence I. razreda na šest tedenskih ur. Glede pokritja primanjkljaja, izkazanega v proračunu za leto 1913., je sklenil zadevo predložiti mestni občini v Kranju s prošnjo, da prevzame jamstvo za vsakoletni morebitni primanjkljaj.

—r— Iz ljudskošolske službe. Za suplentko na mesto na dopustu se nahajajoče učiteljice Leopoldine Podobnikove na Gori je bila imenovana prov. učiteljica v Zgornjem Logatcu Franciška Kavčičeva. Za provizorično učiteljico v Dolnjem Logatcu je bila imenovana Helena Kraigherjeva iz Rakeka. — Za provizorično učiteljico in voditeljico šole na Dobravi pri Kropi je imenovana Marija Sajovic, doslej provizorična učiteljica v Gorenjih Gorjah. — Za suplenta na šolo pri Devici Mariji v Polju je imenovan namesto učiteljice Ivane Majer, ki je zaradi bolezni na dopustu, absolvirani učiteljski kandidat Franc Jankovič, dosedanja suplentka na šoli na Viču Marija Držaj je imenovana za provizorično učiteljico na šoli v Polhovem Gradcu. Za prov. učitelja na štiri-razrednici pri Sv. Jerneju v krškem okraju je imenovan Viktor Sotenšek, na mesto nadučitelja Riharda Megušarja pa, ki je zaradi bolezni na dopustu, je imenovana za suplentinja v Podzemlju absolvirana kandidatinja Katarina Vrtačičeva. Tereza Črnogorjeva je imenovana za začasno učiteljico v Višnji Gori. Učitelj Friderik Dermelj je imenovan za začasnega voditelja na isti šoli. Učiteljica Eliza Zupančičeva je imenovana za začasno učiteljico v Ribnici. Josipina Šterlekarjeva je imenovana za začasno učiteljico v Ratečah na Gorenjskem. Marija Bizjakova in Josipina Demšarjeva sta imenovani za suplentini, prva na šoli pri Sv. Petru v Ljubljani, druga v St. Vidu nad Ljubljano.

—r— Načrti za novo ljudsko šolo na Jesenicah na Gorenjskem so izgotovljeni in tudi proračun je gotov. Poslopje samo bo stalo okoli 250.000 K, prostor okoli 70.000 K in šolska oprava tudi okrog 40.000 K, skupaj torej 360.000 K. Ako odštejemo za to že nabrani denar 41.000 kron, bo morala najeti občina posojilo okoli 310.000 kron.

Štajerske vesti.

—š— Štajersko učiteljstvo in draginjska doklada. Štajerski deželni odbor je sklenil vzeti v pretes vprašanje draginjskih doklad deželnim uslužbencem in ljudskošolskemu učiteljstvu, čim se zaradi male finančne reforme pogloblja finančni položaj štajerske dežele. Ako deželni zbor zaradi obstrukcije ne bo imel prilike, da uredi to vprašanje, ga izvrši deželni odbor na lastno pest.

—š— Iz seje deželnega šolskega sveta štajerskega z dne 8. t. m. Imenovani so: prov. učitelj Jožef Wamlek iz Laškega za učitelja ravnatoma; prov. učitelj v Grižah Bogomir Zdošek za definitivnega učitelja ravnatoma. Potrdili so imenovanje definitivnega učitelja v Slov. Gradcu (mesto) Maksa Dobača za učitelja na deški šoli v Gradcu. — Na štiri-razrednici v Sv. Marjeti ob Pesnici (III. plačilni razred) je razpisano mesto definitivnega učitelja; prošnje do 31. t. m.

—š— Še mal popravek. Vašemu korektorju nisem rekel, da je strašansko jurist, ampak da je purist, Franc Brinar.

—š— Otroška predstava v Žalcu. Žalskemu učiteljstvu je čestitati na otroški predstavi, ki jo je priredilo v nedeljo, 9. t. m. Srčkane deklamacije najmanjših in večjih šolskih otrok, krasno naštudirani pevski zbori, ki jih je spremljal na klavirju učitelj Vrečer, solopetja, nastop mladih umetnic kot solistkin na klavir in gosli, pogovor dveh lastavčic, gledališka predstava »Lažniva Danica«, sploh skrbno izbran in ravno tako skrbno priučen vzpored, sigurne in živahne nastop mladine, vzoren red, zraven pa okusno opremljen oder v krasni, električno razsvetljeni risalni dvorani, napolnjeni z ob-

činstvom do zadnjega kotička: vse to je napravilo na čutečega prisostvovalca globok vtisk. — Trud, ki ga je imelo učiteljstvo za to lepo prireditev, more prav ceniti le oni, ki je že sam uprizarjal slično predstavo. — In plačilo? Najboljše plačilo vam bodi zadoščenje na prelepem uspehu!

—š— Umrla je v Ljutomeru soproga ravnatelja meščanske šole, gospa Franja Spanda. — V Orehovi vasi je umrl gimnazijec 7. šole Jožef Rudolf.

—š— Obrtno nadaljevalno šolo v Brežicah obiskujejo samo Slovenci in se poučujejo slovensko. Potem bi moral, kakor druge slovenske obrtne šole na Sp. Štajerskem, tudi našo nadzorovati obrtni nadzornik iz Ljubljane. Da se našim Nemcem ne bi tu krivica zgodila, je občinski urad oblasti v Oračcu sporočil, da je šola nemška. Tudi tukaj se izvrši kmalu izpremembra v korist Slovencev.

—š— Celjski meštni svet je imel pretekli petek javno sejo, v kateri se je med drugim razpravljalo o vlogi krajnega šolskega sveta za Celjsko okolico glede šolske stavbe na stavbišču, ki ga je okoliška občina v ta namen že pred mnogimi leti kupila na Karolinski cesti v Celju. Mesto je bolj iz hudobije in nagajivosti kakor iz faktične potrebe projektiralo čez to stavbišče cesto proti bolnišnici, da bi novo slovensko šolo v Celju onemogočilo. Sedaj pa je izjavil v okoliškem občinskem zastopu dr. Ambrožič, da bo mesto prej kot ne odstopilo od ceste na tem stavbišču in da bi se mogla potem tu zidati nameravana okoliška dekliška šola, ne pa v Gaberju. Občinski zastop Celjske okolice ie na to priporočal krajnemu šolskemu svetu, naj bi vendar v smislu Ambrožičevega predloga povprašal pri mestu, kako stališče bi zavzel napram šolski stavbi na omenjenem prostoru. Mestni svet pa je soglasno izjavil, da od dotične ceste ne oustopi, in je torej stavba nove slovenske šole za okolico v mestu onemogočena. Sedaj se bo prejkoprej začelo s stavbo v Gaberju.

—š— Na naslov dr. Antona Korošca je priobčila »Pädagogische Zeitschrift«, opisujoč samoumora učiteljev Karbe in Trafenika, sledeči apel: »Dva učiteljska samomora tekoma 48 ur! Ali bodo nadaljevali oni politiki, ki ne pripuste regulacije učiteljskih plač, svojo frivolno igro? G. dr. Korošec! Mi vas s tem resno vprašamo: Ali boste še imeli vočljivega takim strašnim dokazom za vnebovpijočo bedo učiteljstva pogum ovirati ureditev njegovih službenih prejemkov? Kaj takega skoraj ne moremo od vas verjeti. Vi ste duhovnik in boste morali pred večnim sodnikom dajati tem hujši odgovor za nesrečne žrtve svoje politike. Prva dva, ki ju je gnalo siromaštvo v smrt, sta bila vaša rojaka. Premislite to, g. dr. Korošec! Ravno vaši rojaki trpe največ, ker so v najslabšem plačilnem razredu. Ali hočete še več tako strašnih dokazov za regulacijo učiteljskih plač provocirati? Pustite enkrat politiko na strani in bodite — duhovnik. Potem boste že našli pravo pot, če se sestane štajerski deželni zbor meseca aprila ali maja in se boste postavili na našo stran! — Oni, ki je to pisal je bil velik optimist. Zakaj, da bi mogel katerikoli izmed voditeljev naše duhovščine misliti in delati pravično in človeški napram političnemu nasprotniku, je popolnoma izključeno. Zategadelj bo nasprotnik dr. Korošec s svojimi duhovniki regulaciji učiteljskih plač tako dolgo, dokler bo mogel in če se vse spodnještajersko učiteljstvo postreli. Za človeka, ki ni Koroščeve stranke volilec, ni in ne bo po mnenju duhovščine nikoli škoda.

—š— »Štajerc« in slovensko učiteljstvo. »Štajerc« graja v svoji zadnji številki spodnještajersko učiteljstvo, da vztraja navzlic preganjanju od slovenske duhovščine še svojim narodnim idealom zvesto, da podpira one, ki se nesebično trudijo in žrtvujejo za narodov napredek, da si politično slabši. »Štajerc« poziva učiteljstvo naj ystopi v njegov tabor ali pa postane narodno docela indiferentno. Na prvi pogled je to neka mamljiva vaba — ali naše učiteljstvo je toli značajno, da vztraja tudi v sedanjih težkih časih v narodnem taboru. Ako mu pa hoče »Štajerc« zares nesebično dobro, naj vpliva na svoje kruhodajalce v nemško-nacionalnem taboru, da izposluje učiteljstvu zvečane vsaj — draginjske doklade. Pa na te bo čakalo slovensko in — nemško učiteljstvo zaman!

—š— Iz ljutomerskega okraja nam pišejo: Na neki desetrazrednici našega okraja službuje s kateheti vred dvanajst učnih oseb. Smrt pa si je izbrala izmed tega učiteljstva svojo žrtev, ki so jo pokopali ne v službenem, ampak v drugem kraju. Pokojnika je spremlilo k večnemu počitku mnogo tovarišev in tovarišic, da celo najodličnejše osebe v okraju. Izmed učiteljskega zbora omenjene šole pa je došlo k pogrebu rajnega tovariša komaj ena tretjina, dasi ležita oba kraja ob železnici. — Dogodilo pa se je, da je umrl kmalu na to v službenem kraju teh hiperkolegialnih učiteljic in učiteljev — dokler so taki, jih pač ne moremo nazivati kot tovarišice, oz. tovariši — umirovljeni duhovnik, katerega pogreba sta se udeležili polnoštevno tudi pri pogrebu lastnega kolega izostali dve tretjini omenjenega učiteljskega zbora, da, še celo šole prosto bi radi imeli isti dan, dočim se pogreba tovariša, ki so ga pokopali v nedeljo, niso hoteli udeležiti. Og. učitelji in gđ. učiteljice, ki se vas tiče, vaše ravnanje je huda žalitev spomina vašega pokojnega tovariša, s takim postopanjem kompromitujete sami sebe in sramotite svoj lastni stan. Če še dodamo, da imajo na tej desetrazredni šoli samo enega »Učiteljskega Tov.« naročenega, je slika dogotovljena. Sicer pa: čas vstajenja je tu; upamo torej, da boste tudi vi, prizadeti, vstali in se pospeli do stanovske samozavesti!

Goriške vesti.

—g— Kako se Nemci v Gorici množijo. Nemci se v Gorici izdatno množijo. Nova železnica je pomnožila goriško nemštvo gotovo za 1000 oseb. Pred otvoritvijo te železnice je bilo v Gorici jako malo Nemcev. Svoje ljudske šole niso imeli. Nekaj penzioniranih uradnikov, nekaj častnikov s svojimi družinami, to je bilo vse. Danes je to že drugače. Nemci so si sezidali šolsko poslopje na Senenem trgu, ustanovili ljudsko šolo, ki jo je vlada kmalu po tem podržavila. Pred tremi leti je obiskavalo to šolo 60 otrok, danes pa ni v nemški šoli na Senenem trgu nič manj kakor 300 učencev in učenk! To govori dovolj jasno in glasno, kako se nemštvo v Gorici širi.

—g— 44 učiteljskih mest razpisanih. V tržaškem političnem okraju ni razpisanih v stalno nameščenje nič manj kakor 44 učiteljskih mest.

—g— Pregledovanje računov c. kr. okrajnega šolskega sveta za goriško okolico se nadaljuje. Dosedaj so prišli na sled raznim nerednostim.

—g— Furlanski študentje proti Gradiški. Zopet so dvignili furlanski študentje, na čelu jim Březina, in ogrevali so se za laško pravno fakulteto v Trstu in protestirali proti Gradiški kot sedežu laške pravne fakultete. Izvolili so odsek, ki naj ukrene vse, da ne pride fakulteta v Gradiško.

—g— »Dijaška kuhinja« in »Dijaška miza« v Gorici. Kam dovaja razdiranje, kaže tale slučaj: Pred leti so ustanovili v Gorici »Dijaško kuhinjo«. Potrebna je bila in storila je že veliko dobrega. Vodi jo profesorji, ki se prav nič ne pečajo s politiko. Kuhinja je dobivala tudi podporo od strani deželnega zbora. Vse v redu in prav, ali klerikalci v Gorici so tudi hoteli imeti svojo dijaško kuhinjo. Ustanovili so jo in ji dali ime »Dijaška miza«. Morda je bilo dobiti kakega naivnega človeka, ki bi rekel, da tako, z dvema kuhinjama bo res izborna preskrbljeno za slovenske dijake v Gorici. Ali kaj se je zgodilo! Lansko leto je zboroval gor. dež. zbor in dovolil precejšnjo vsoto »Dijaški mizi«. »Dijaški kuhinji« pa nič. V petičijskem odseku goriškega deželnega zbora imajo vedno večino Slovenci in lani so klerikalci poskrbeli za svojo »mizo«. »Dijaški kuhinji« so dali pa brco. To je bilo vse obsodbe vredno. Proti koncu lanskega leta smo čitali v »Soči« dolgo pritožbo »Dijaške kuhinje«, da gre slabo, da je premočno podpor, fond bo izčrpan, da se občuti posebno to, da kuhinja ni dobila deželne podpore in da je nevarnost, da bo treba ta dobrodelni zavod zapreti. Pred kratkim smo čitali pa v klerikalnih listih presenetljivo vest, da bo »Dijaška miza«, če pojde tako naprej, kmalu prazna in ničesar ne bodo imeli, kar bi položili nanjo!

—g— Podpore obrtno-nadaljevalnim šolam. C. kr. ministrstvo javnih del je do-

volilo z odlokom z dne 22. novembra 1912., da se izplačajo kuratorijem obrtno-nadaljevalnih šol v naši deželi podpore v polovičnem iznosu prispevkov za leto 1912. na račun državnih doneskov za leto 1913., katerih visokost se šele določi. Obrtno-nadaljevalne šole, ki pridejo pri tem v poštev v slovenskem delu dežele, so: V Gorici 1430 K, v Kanalu 270 K, v Ajdovščini 323 K, v Mirni 425 K, v Renčah 424 K, v Solkanu 641 K 50 vin., v Gabrovici 101 K, v Nabrežini 540 K, v Sežani 190 K, v Bovcu 110 K in v Tolminu 188 K.

—g— Izpit iz slovenske stenografije je pred izpraševalno komisijo v Zagrebu pred kratkim napravil vadniški učitelj c. kr. ženskega učiteljskega v Gorici Ivan Vovk. Tak izpit je doslej napravilo v Zagrebu že lepo število Slovencev.

Tržaške vesti.

—t— Podržavljenje tržaških srednjih šol in laške fakultete v Trstu. V petek in v soboto preteklega tedna so se vršile konference jugoslovanskih poslancev dr. Rybafa, dr. Gregorina in Spinčiča z ministrskim predsednikom grofom Stürgkhom in justičnim ministrom dr. Hochenburgerjem glede nameravanega podržavljenja tržaških srednjih šol. Poslanci so omenili tudi od vlade nameravano ustanovitev laške šole za ladijske strojnike. Daljša debata se je razvila tudi glede ustanovitve laške pravne fakultete v Trstu. Pri tej debati so dobili poslanci vtisk, da vlada pod nobenimi okoliščinami ne bo sprejela sedeža laške fakultete v Trstu.

—t— Slovenska učenjakinja. Pred seboj imamo zvezek izvestij geološke družbe na Dunaju (Mitteilungen der Geologischen Gesellschaft, Wien, V. 1912), ki ga popolnoma izpolnjuje spis »Der Drauzug in Hochpustertale«, ki ga je spisala naša rojkinja, Tržačanka, gospica dr. Marta Furlani, hčerka tov. Furlanija, učitelja na državni ljudski šoli na Lipskem trgu. Ne prisojamo si zmožnosti, da bi ocenjevali spis sami; zato naj navedemo le, da se je priznani geolog prof. Süß izrazil o spisu: »Lepo delo me je v resnici jako razveselilo. Spis napravlja vtisk zanesljivosti, dasiravno nasprotuje marsičemu, kar je veljalo doslej, in sme veljati v resnici za bistven napredek v razumevanju tega važnega dela naših Alp. Moje odkritosrčne čestitke na njem.« Tudi naše najodkritosrčnejše čestitke gospici doktorici!

—t— Analfabeti na Primorskem. Glede analfabetov prednjači na Primorskem Istra s 60.08% analfabetov, od teh pride na istrske Hrvatje 74.1%, na Italijane pa 49.1%. V Trstu samem je bilo veliko več analfabetov kot v Ljubljani (Ljubljana 8.47%, Trst 14.20%). Furlanski del goriške dežele šteje 31.66%, tolimski okraj (slovenski) 28.66% in sežanski okraj 21.98%.

—t— Tržaški deželni zbor. Uradna »Wiener Zeitung« priobčuje cesarski patent, s katerim je sklican tržaški deželni zbor na četrtek, dne 27. marca.

Istrske vesti.

—i— Da vemo kako in kaj! Gospod Rennato Pecchiari, tiskar in trgovec s pi sarniškimi potrebščinami v Kopru, je začel razpošiljati šolskim vodstvom, oziroma učiteljstvu koprskega okraja na ogled vzorce pisarniških in šolskih potrebščin v svrhu blagohotne naročbe. Stvar je čisto navadna, tudi zakonita, zato v popolnem redu; in nikomur bi niti na misel ne prišlo, baviti se s to stvarjo, ker vsakdo, celo Turek ima pravico, makari tudi kristjani ponujati svojo kramo. Ali stvar ni tako nedolžna, kakor izgleda na prvi pogled, marveč ima jako pisano ozadje. Gosp. R. Pecchiari je namreč hud italijanski nacionallec in kot tak smrten sovražnik Slovanov, kakor je večina naših primorskih Italijanov. Gospod tiskar je tudi vnet in priznan sportman, kar je vsekako lepo in hvalevredno, če goji kdo sport iz ljubezni do sporta samega. Toda g. Pecchiari ne zaradi svojega telesa toliko zaradi sporta samega, temveč najbrže tudi zaradi tega, da vidi uspehe svojega truda na hrbtu kakega priljubljenega Slovanca. Ko je bilo namreč še slovensko učiteljske v Kopru in so nekateri Italijani videli v tem pljuvalnik, kamor so lahko izpljuvali svoj kulturni žolč, je bil g. tiskar med prvimi, ki so jim bili

slovenski dijaki v to, da so jih lahko dosita zasramovali in jim, če je bilo možno, tudi dejansko pokazali svojo — naklonjenost. Ostala družba teh »sportmanov« naj si krepki in blaži telo in um še nadalje kakor hoče; v svojem negativnem delovanju je nezanimiva. Interesanten je le g. Pecchiari, ki mu je prišla sedaj na misel lepa ideja, da uporabi svoje vsestranske zmožnosti tudi v to, da bi med toli priljubljenimi Slovenci in (kar je najlepše) med svojimi nekdanjimi zasramovanci poizkusil še svojo trgovsko srečo. Res, s čudom se moram vprašati, na kak način naj pridem do tega, da bi svojega nekulturnega nasprotnika, ki sem mu bil večkrat osebno torišče zasramovanja in celo dejanskega izbruha, gmotno podpiral z naročevanjem njegovih izdelkov? Dovolj imamo svojih dobrih trgovin, naša naravna dolžnost je, da nje podpiramo; če pa hoče že tujerodec živeti od nas, mora biti pa toliko kulturen, da vsaj spoštuje našo narodnost!

Koroške vesti.

—k— **Pedagog Benda na delu.** Kar piše »Mir« v št. 9. v članku: »Pedagog Benda na delu«, da prestavlja namreč slovenske učitelje v nemško gorovje, a Nemce v lepe slovenske doline, je popolna resnica. Resnica pa je tudi, da jih drži tam, dokler le možno, akoravno tudi prosijo proč. Resnica je tudi, da Benda ne drži svoje dane besede in da se ni zanašati na njegove obljube. Bodi, da si ne upa ali noče, a nekaj pa je gotovo: Za Bendo tiči dvorni svetnik Barcsay, ki ga Benda jako spoštuje, to se pravi: se ga silno boji. Barcsay pleše po piščalki Volkrata in priganja Bendo ter ga udriha po plečih. Tako gre ta mašina, ki naj bi ji za jako pravičnega označen novi dež, predsednik že davno napravil konec ter vzpostavil zakonite razmere.

—k— **Proti Slovincem.** V nedeljo dne 2. t. m., so zborovale podružnice nemškega »Schulvereina« za celovško okolico. Zastopane so bile po odposlancih podružnice: Trenjavske, Grabštanske, Žiljske, Gospe Sveta, Ribniške, St. Jurij na Pesku, St. Peter, Zrelec, St. Tomaž, Vetrinjske, Borovljanske celovški odseki moških in mladeniških podružnic. Zborovalej je vodil profesor Wute. — Govoril je Dunajčan Willscher. — Borovljski okraj bo skoro gotovo za Rož ustanovil lastno zvezo. — Istotako so sklenili ustanoviti za celovški okraj svojo okrajno šulferajnsko zvezo. — Dobernič zida svoj most čisto po načrtu — in bo kmalu onstran Karavank!

—k— **Slovincem v posnemanje!** Dva neimenovana v Beljaku sta darovala za nemški Schulverein in za Südmarko vsak po 2000 K!

—k— **Nemški šulverein za Pliberk in okolico** je zboroval pri Leitgebu v Sinčevsi. Zopet je govoril potovalni učitelj Willscher z Dunaja. — Zastopane so bile podružnice: Dobrlavas, Železna Kaplja, Galicija, Guštanj, Miklavčevo in Črna. Ustanovili bodo zvezo za Pliberk-Dobrlavas—Železna Kaplja!

—k— **V Borovljah je krajni šolski svet** sklenil uvesti kuharski in gospodarski pouk v III. razredu dekliške meščanske šole. — Pouk se bo vršil v poslopju nove meščanske šole.

—k— **Preprečena krivica.** Zadnjič smo poročali, da je bil imenovan nadučitelj za Glinje nadučitelj Wruhlich iz Slov. Plajberga, in to na pritisk nemškega Volkrata, Slov. delegacija se je zavzela proti temu škandaloznemu imenovanju in vložila protest. In to pot je menda vendarle pomagalo. V uradnem listu čitamo, da je nemškutarski učitelj Wruhlich resigniral na to mesto in da bo bržkone še enkrat razpisano. Vsekakor pa opozarjamo slov. delegacijo, da tudi v drugo stoji na straži, ker ni izključeno, da nemški Volkrat, oziroma deželni šolski svet zopet iztakne kako škodo. Glinje so slovenske, in tja sodi samo slovenski učitelj! Nemškutarskih razgrajancev nam ni mar, ker hočemo živeti v miru.

—k— **Stavka deželnega šolskega sveta koroškega.** Po hudih bojih so si ohranili Slovenci svoje pravice na ljudskih šolah v Strojni, v St. Danielu in v Vogrčah. Toda deželni šolski svet se še vedno ne zmenja za tozadevne odločbe ministrstva in ne izpolni svojih dolžnosti. Bridka je namreč pot teh nemških spokorjencev v Canoso. Nasprotno, namesto da bi se izvršile najvišje odredbe, hujskajo nemški nadučitelji še naprej proti Slovincem, in značilno se je izrazil deželni šolski nadzornik Benda napram neki učiteljici. Rekel ji je, seveda po nemško, sledeče: »Ni dovolj, da je kompetentna izborna učiteljica, ampak se mora pečati tudi s politiko in pridružiti se mora ljudem, ki predstavljajo nemško stranko.« Opozarjamo oblasti na to postopanje in zahtevamo od-

ločno, da se take turške razmere v koroškem šolstvu kratkoma odpravijo. Če šolske oblasti nastopajo na tak način, kako se more kaznovati slovenske starše, če tem nasilstvom primerno odgovore?!

—k— **Slovenščina na koroških šolah** se po prizadevanju naših »pedagogov« Benda-Juvan-Morotovega kalibra vedno bolj preganja. Tem gospodom se zdi germanizacija koroških Slovencev še vse prepočasna; zato hočejo Volkratu in nemškimi obrambnim društvom priskočiti na pomoč s prav radikalnim sredstvom na ta način, da vržejo slovenščino popolnoma iz koroških šol. Pri tem računajo: Mladina, ki se ni priučila slovenskemu pismenemu jeziku, tudi ne bo mogla čitati slovenskih knjig in časopisov in bo navezana zgolj na nemško čtivo. Potom nemških knjig in časopisov se bo navzemala nemškega duha, in uspeh ponemčevanja bo gotov. — Temu stremiljenju slavni koroški »pedagogov« primerno so zakonito določene, za slovenske učence obligatne 3 ure slovenskega pouka malone po vseh koroških šolah izrinile, in sicer večinoma na ta način, da so jih slavne šolske oblasti zaukazale nastaviti na konec popoldanskega pouka. Torej po šoli, ko je odšla večina šolarjev domov, se je poučevala slovenščina in so maloštevilni slovenski učenci, ki so se priglasili za ta pouk, po pravici smatrali to ravnanje kot nekako kaznen in so polagoma tudi — izostali! Naši slavni »pedagogi« pa so kajpada z vsjo resnostjo zatirjali, da slovensko ljudstvo ne mara pouka slovenščine na šolah. Ali ne tiči v tem največja zlobnost naših šolskih organov, ki so vendar poklicani, da čuvajo zakone in pravico! — Koder pa so na splošno zahtevali slovenskega ljudstva, oziroma krajnih šolskih svetov uvedene slovenske ure, pa počujejo slovenščino nemškutarski učitelji, ki pismene slovenščine sami niso zmožni; naravna posledica temu je, da je pouk tak, da se ga Bog usmili. Tako n. pr. poučuje nemškutarski nadučitelj v M. na Z. svoje učence na ta način: Čitajo sicer nekoliko slovensko iz slov. berila, a ne razumejo, ker jim učitelj ne razklada; govorijo pa nemško, n. pr. »Türken heist auf slovenisch sirk.« O kakem spisu iz slovenske sploh ni govora, in to se godi na šoli, ki jo obiskuje izmed 210 učencev le 9 Nemcev; vsi drugi pa so Slovenci. — Da bi pa tudi pod temi razmerami ne ostal kak atom znanja slovenščine preveč na slov. mladini, kar bi proces germanizacije utegnili ovirati, so si slavni koroški »pedagogi« znali pomagati tudi iz te zadrege: Učitelj piše na tablo: »Ersuche, dass mein Sohn (meine Tochter) die slovenische Stunde nicht besucht.« Otroci prepisujejo na listek, starši podpisujejo, in »nevarnost«, da bi slovenski otroci priučili slovenskemu čitanju, je konec! Ali to ni žalostna slika iz koroške šole?

Splošni vestnik.

»Moje prvo berilo« (K. Wider) je že v delu in bo te dni dotiskano in zvezano. Sedanja izvršba te knjige je v vsakem oziru boljša in lepša od prvotne zaloge, posebno slike se odlikujejo z živimi krasnimi barvami, ki bodo gotovo razveselile otrokovo kakor tudi učiteljevo oko. Prepričani smo, da vpeljejo ta abecednik povsod, kjer ga dobe na vpogled. Ako ga kdo izmed c. nadučiteljev iz Štajerske, ki prično novo šolsko leto po Veliki noči, hoče na vpogled, naj se obrne z dopisnico na Učit. tiskarno, ki mu rade volje postreže z enim izvodom. Abecednik se začne razpošiljati takoj po Vel. noči. Kdor dobi knjigo na vpogled, naj jo blagovoljno pokazati še drugim tovarišem, da jo spoznajo.

Velespoštovana, preblagorodna dobrotnica Ana... Tak je namreč naslov ljubeznivemu pisemcu iz Koprivne na Koroškem. Ako ste vse, drage tovarišice Ane, tako srečne, ne vem. Da je pa to nekaj posebnega za nas Ane, sem prepričana, ker je ime Ana tiskano, medtem ko je rodbinsko ime zraven napisano. Naši ljubi klerikalci že zopet fehtarijo, in ker gre takrat za cerkvico sv. Ane, naj pa Ane še posebno stresajo svoj mošnjiček. — Ali, ljubi naši »prijatelji« klerikalci, verujte, da imamo Ane ravno tako prazen mošnjiček, kakor Tereze, Marije, Antonije itd. — Pa kaj to naše klerikalce briga! Če gre za fehtanje, se vseeno spomnijo uboge učiteljske pare. Ali tam, kjer bi učitelstvu lahko pomagali, tam ga prezirajo in tlačijo. V državnem zboru glasujejo proti zvišanju učiteljskih plač, v deželnem zboru štajerskem slovenski klerikalni poslanci obstruirajo ter s tem zavlačujejo tako potrebno regulacijo, na Kranjskem dele podpore svojim pristašem. Pri fehtanju pa ne delajo razlike med klerikalci in naprednjakom. Tam naj se klerikalci izkažejo »velespoštovane, preblage do-

brotnike«, kakor nas nazivljajo v svojem preljubeznivem fehtarskem pismu ter nam naj dajo, kar nam gre! Do takrat pa naj le darujejo klerikalci in, če hočejo, še Slomškarice, saj so dobile 25% doklado. Napredna Ana.

Društvo »Narodna šola« v podporo ubogim učencem, je gospa Marija Tičar, trgovka s papirjem in pisarniški potrebščinami v Ljubljani, Sv. Petra cesta, poslala 50 kron. Za ta veledušen dar se odbor iskreno zahvaljuje.

Nemški učitelji proti nemški obstrukciji na Češkem. Nemška učiteljska društva pozivljajo nemške poslance na Češkem, na izločitev učiteljskega vprašanja iz kompleksa spravnihih pogajanj, če pa to ni mogoče, naj opuste obstrukcijo v deželnem zboru. Društva pozivljajo tudi centralno organizacijo nemškega učiteljstva na Dunaju, naj pripravi vse potrebno za demonstrativen štrajk.

Velikodušno volilo. Ogrski bogataš baron Albert Wodianer je zapustil svoje 100 milijonov vredno imetje državi s pogojem, da razdeli polovico obresti tega kapatala njegovim sorodnikom, drugo polovico pa porabi za kulturne namene.

Papir se podraži. Osemnajst avstrijskih in ogrskih papirnic se je sporazumelo, da iz ozirov splošne draginje povišajo cene papirju.

Razgled po šolskem svetu.

— **Eksportni akademiki** so sklenili, mirno nadaljevati svoje študije in počakati, da se bo eksportna akademija imenovala kot trgovska visoka šola.

— **Na nemški praški univerzi** je med izpraševanjem pri rigoroznih izpitih nameril neki medicinec revolver na izprašujočega profesorja. Na zahtevanje profesorja je rigorozent odložil orožje; izkušnjo je uspešno prebil.

— **Dijaški grob.** Na Dunaju je umrl mladi slovenski medicinec, Tine Jenko. Pokojnik je bil jako nadarjen, navdušen Sokol i med slovenskim dijaštvom splošno priljubljen. Doma je bil iz škofjeloške okolice. Bodi mu zemljica lahka!

— **Na Bolgarskem** je v veljavi zakon, da odpro šolo, kjerkoli je 20 za šolo godnih otrok. Zato ima Bolgarska danes 12.000 učiteljev, zato stoji Bolgarska na tako odličnem in častnem kulturnem stališču.

— **Aretacija šolskega nadzornika zaradi sleparstva.** Šolskega nadzornika dr. Falkiewiczza iz Rzeszowa so aretirali. Proti nadzorniku se je podalo nešteto ovadb zaradi raznih sleparstev.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 1524. Goriško.

V tolminskem šolskem okraju razpisujejo se sledeča stalna učna mesta:

a) mesto stalnega nadučitelja večrazrednic: Cerklno, Podbrdo, Sedlo;

b) mesto stalnega učitelja in voditelja enorazrednic: Borjana, Čadrg-Laz, Gorje, Jagersče-Krnice, Jevšeček-Ravne, Lazec, Logje, Lom, Nemškut, Novake, Orehek, Otalež, Pečine, Planina, Podbela, Polnikve, Ravne-Zakriž, Robidišče, Ruti, Sela-Log, Strmec, Strišče, Temljine-Loje, Trenta-Gor. Trenta, St. Vištagora, Vrsno-Krn, Zalaz;

c) mesto stalnega učitelja štirirazrednice v Bovecu;

d) mesto stalne učiteljice večrazrednic: Bovec, Čezsoča, Srpenica, Tolmin.

Redno opremljene prošnje vložiti naj se pri c. kr. okr. šolskem svetu v Tolminu predpisanim potom tekom 4 tednov po razpisu v uradnem listu »Osservatore Triestino«; t. j. do vsehvi 19. aprila 1913.

Pripomni se, da so vsa gornja mesta že časno zasedena.

[C. kr. okrajni šolski svet v Tolminu, dne 11. marca 1913.]

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Frančiškanska ulica št. 8

priporoča sledeče mladinske spise:

A. Rapè: Mladini, I. zvezek.
Spisi Mišjakovega Julčka, I., II., III. zv.
E. Gangl: Zbrani spisi, I., II. zvezek.
J. Slapšak: Turki pred sv. Tilnom.
A. Rapè: Dane.
J. Ribičič: Kraljestvo čebel.
M. Gregorič: Otroški oder. IX

Vsaka šola naj bi imela vsaj po toliko izvodov teh najboljših mladinskih spisov, kolikor ima razredov.

Ceniki zastoj in poštne prosto.

Naš denarni zavod

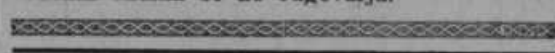
Geslo: Kar plodonošno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani. registrirana zadruga s omejenim jametvom.

Promet do konca februarja K 24.506'62.

Uradne ure: Vsak četrtek od 1/2. — 1/2. 3. popoldne in vsako soboto od 6. — 7. zvečer.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v pošt-nih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

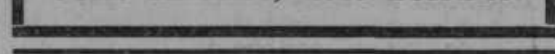
Knjigoveznica

Iv. Bonač

Ljubljana, Šelenburgova ul.

priporoča vsakovrstna knjigoveška dela, galanterijo, passepartuje itd. Posebno močna vez za knjižnice in čitalnice.

Cene zmerne, delo solidno.

Snažno se oblači vsa rodovina, ki si naroči zbirko vzorcev iz češke tkalnice

Marije Jirsové

učiteljjeve soproge, v Novém Hradku p. Met.

(dobaviteljica dež. osrednje zveze učiteljskih društev v Češkem kraljestvu).

Dobiva se 2—8 m dolgih odrezkov cefira kanafasa, flanele, platna, modrotiska itd. Zavoj 45 m za 18 K, najlepša kvaliteta 40 m za 20 K franko, franko, tudi polovica zavoja za 9, oziroma 10 K.

Blago je stalnobarvno in močne kakovosti. Naročite in ostanite stalni odjemalci. Vzorci blaga zastojo in franko.

Jan Legova knjižnica I., II. in III. zvezek:

Dane.

Povest za mladino s štirimi slikami. Spisal Andrej Rapè. Spis je odlikoval s častno nagrado občinski svet ljubljanski. Cena 1 K, po pošti 16 vin. več.

Turki pred Sv. Tilnom.

Zgodovinska povest s petimi izvirnimi slikami. Spisal Julij Slapšak. Spis je odlikoval s častno nagrado občinski svet ljubljanski. Cena 1'20 K, po pošti 16 v. več.

Kraljestvo čebel.

Mladinski spis. Spisal Jožef Ribičič. Cena 80 vin., po pošti 16 vin. več.

Naročajte in širite naše liste in knjižice!

Naročajte Domače ognjišče!

Vodstvo Zaveze.